

Barcelona, 23 de gener de 2014

Conferència sobre la Lomce

pronunciada per **Alberto del Pozo** en el Consell Escolar Municipal de Barcelona

Introducció

La primera cosa que vull destacar és la incorrecció del títol de la norma. No és una llei de millora de la qualitat educativa sinó que és una llei que modifica la LOE, i que inclou poques mesures de qualitat.

Els objectius i finalitats continguts en el preàmbul i en la memòria que acompanyava la llei no coincideixen amb l'articulat. Malgrat que en el preàmbul s'afirmi que "els canvis previstos estan basats en evidències", donant a entendre que la llei planteja una reforma basada en criteris i metodologies científics, la veritat és que no s'ha fet una anàlisi detallada del sistema educatiu i únicament es fonamenta en els resultats dels informes PISA: "La reforma pretén fer front als principals problemes detectats en el sistema educatiu espanyol sobre els fonaments proporcionats pels resultats objectius reflectits en les avaluacions periòdiques dels organismes europeus i internacionals."

Però tot això no és cert; no hi ha hagut cap estudi previ del sistema educatiu ni un llibre blanc sobre l'educació, amb una anàlisi rigorosa de la realitat educativa espanyola, amb la participació de les diferents administracions educatives. No s'han detectat tots els problemes, només els que ha interessat al legislador, que ha reformat parcialment el sistema.

Però el que és pitjor: es proposen solucions que no resolen els problemes anunciats sobre l'abandó escolar en l'ensenyament obligatori, sinó que s'aconseguiran uns millors resultats en les estadístiques europees de títols postobligatoris, en considerar la nova FP Bàsica com a ensenyament postobligatori, malgrat tenir caràcter obligatori. La segregació dels alumnes des de l'ESO a la FPB pretén aconseguir una millora dels resultats dels alumnes que cursin l'ESO i el batxillerat, separant els alumnes amb menys competències, que poden assolir una titulació professional que en les estadístiques europees s'inclourà en els nivells postobligatoris.

Les propostes que es plantegen no estan acceptades per una majoria dels experts educatius. De fet, la LOMCE provoca una autèntica "revolució" educativa en el sistema, un canvi profund en el model educatiu (en el paradigma, com diria Kuhn), però sense complir els requisits de tota revolució científica: no hi ha un replantejament global dels problemes del sistema ni tampoc està demostrat que les solucions proposades resolguin la majoria dels problemes plantejats.

Malgrat les afirmacions del preàmbul de la llei, la reforma del sistema educatiu que es planteja no reuneix els requisits exigits en un canvi de paradigma:

1. Tota revolució científica comporta un canvi de paradigma, que defineixi el problema i garanteixi l'existència d'una solució estable, acceptada per la comunitat de científics.

2. Quan es produeix una revolució científica (Ptolomeu, Copèrnic...), hi ha sempre un canvi de paradigma que analitza de nou tots els problemes (resolts i no resolts anteriorment) i aporta **solucions noves que responen millor a quasi tots els problemes** que no resolva el paradigma anterior.

[Thomas S. Kuhn, *L'estructura de les revolucions científiques*, FCE, 1962]

En definitiva, la reforma que proposa la LOMCE consisteix, principalment, a unificar en un únic sistema estatal els 17 sistemes actuals de les diferents administracions amb competències educatives, ja que fins ara la competència estatal quedava reduïda a regular els elements comuns (bàsics) que permet la mobilitat dels alumnes dins l'Estat i garanteix l'homologació de les titulacions acadèmiques oficials. La LOMCE s'encaparra a definir un sistema educatiu espanyol, a reservar-se l'Estat la regulació fonamental dels currículums i la unificació de totes les proves finals de les etapes educatives, i a desplaçar les competències autonòmiques als nivells més baixos des de la promulgació de la Constitució.

Amb aquesta redistribució dels papers de l'Estat i de les comunitats autònomes, la LOMCE ha provocat tres nivells diferents de conflicte:

1) En el nivell polític i ideològic, la LOMCE modifica el model de competències educatives per dissenyar el sistema educatiu, adequat a les polítiques de cada CA

Malgrat el que es diu al preàmbul, la LOMCE té una càrrega ideològica evident, que transforma a fons el sistema educatiu. Resulta molt difícil acceptar expressions com la següent:

“La objetividad de los estudios comparativos internacionales, que reflejan como mínimo el estancamiento del sistema, llevan a la conclusión de que es necesaria una reforma del sistema educativo que huya de los debates ideológicos que han dificultado el avance en los últimos años.”

El nou model educatiu ha provocat una flagrant invasió competencial de l'Estat en matèria educativa, que ha recuperat competències que han vingut exercint pacíficament les CA des de fa més de 30 anys.

La llei orgànica contradiu obertament les previsions de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, forçant la doctrina del Tribunal Constitucional i declarant l'existència de drets lingüístics, que el Tribunal ha negat reiteradament (com el dret d'opció lingüística per part dels pares dels alumnes).

També es modifica el repartiment competencial Estat - comunitats autònomes en matèria educativa, transformant el concepte d'ensenyaments mínims (“bàsics”, reservats a l'Estat) tal com fins ara havia estat interpretat per la doctrina constitucional, per un altre concepte molt més ampli del “currículum bàsic”, que atribueix a l'Estat la major part del contingut curricular.

2) En el nivell educatiu, la LOMCE modifica profundament el model del sistema educatiu

Es transforma a fons el sistema educatiu, unificant els 17 sistemes de les CA en un sistema educatiu espanyol, que regula el nucli central del currículum, de manera molt expansiva, sense deixar prou marge per al desplaçament normatiu per les administracions educatives.

La LOMCE arriba al detall d'organitzar les matèries de cada curs de les diferents etapes educatives (tot especificant les assignatures troncal general, les troncal opcional, les específiques i les de lliure configuració autonòmica de l'educació primària, l'ESO i el batxillerat).

3) En el nivell tècnic i jurídic, el text legal presenta greus dificultats per aplicar els seus preceptes, motivades per deficiències tècniques i insuficiències pressupostàries

No és una llei completa sinó només una modificació parcial de la LOE, com va dir el dictamen del Consell d'Estat, que té mal redactat, fins i tot, el mateix títol de la llei.

Les administracions educatives tindran dificultats immenses per aplicar-la, ja que es necessiten uns recursos econòmics tres vegades superiors als previstos a l'informe econòmic que acompanya la llei, que en aquests moments de recessió econòmica no estan disponibles. Aquesta insuficiència econòmica per a la implantació de la LOMCE ha estat reconeguda en el dictamen del Consell d'Estat.

La memòria econòmica ha estimat un increment de la despesa educativa en els tres primers anys per a tot l'Estat de 409,9 milions d'euros, quan les previsions del Departament d'Ensenyament per a l'àmbit de Catalunya ascendeixen a un total de 186,7 milions d'euros.

Aquest increment de la despesa que provocarà la LOMCE xoca bruscament amb la reducció de la despesa prevista de -1.735 milions d'euros al "Programa d'estabilitat del regne d'Espanya 2012-2015", mitjançant les mesures de reducció de la despesa educativa aprovades pel Reial decret llei 14/2012, de 20 d'abril, i que ha estat impugnat per la Generalitat de Catalunya davant el Tribunal Constitucional.

Hi ha contradiccions evidents entre el que es manifesta en el preàmbul de la llei i el que apareix a l'articulat. Per exemple, un dels objectius declarats al preàmbul és l'augment de l'autonomia del centre i el reforç de la capacitat de gestió de la direcció dels centres.

Però la realitat que trobem als preceptes de la llei és molt diferent: la paraula "lideratge" només apareix en el preàmbul i en lloc d'incrementar l'autonomia dels centres el que es fa és reduir les competències dels consells escolars dels centres públics i concertats, que deixen de ser considerats òrgans col·legiats de govern dels centres.

Em centraré en aquells aspectes que poden afectar-vos més directament com a professionals de l'educació o representants de la comunitat educativa en els consells escolars. No tinc temps per repassar tota la llei, ni vull esgotar-vos. Em limitaré a tres apartats que us poden ajudar en la interpretació dels canvis:

1. Elaboració de la llei orgànica: precipitació
2. Principals novetats normatives
3. Futur de la llei: dificultats màximes de la seva aplicació

1. Elaboració de la Llei orgànica: precipitació

El primer document que va fer públic el Ministeri portava per títol "Propostes per a l'avantprojecte de Llei orgànica per a la millora de la qualitat educativa" (fet públic al web del MECD el 6 de juliol de 2012).

Entre el primer text articulat conegut, l'esborrany de 26 de setembre de 2012, l'avantprojecte de 23 d'octubre i un segon avantprojecte del 3 de desembre, es van introduir canvis tan substancials com per veure's obligat el ministre a demanar un segon dictamen al Consell Escolar de l'Estat (el 24 de gener de 2013; el primer dictamen s'havia aprovat el 30 d'octubre de 2012).

Un tercera versió de l'avantprojecte es va fer pública el 14 de febrer de 2013, que va ser dictaminada pel Consell d'Estat el 18 d'abril de 2013, amb un dels informes més durs que he llegit mai. El Consell de Ministres va aprovar el projecte de llei el 17 de maig de 2013, sense acceptar, pràcticament, les propostes de millores i esmenes d'aquest dictamen.

Així, d'un total de 60 observacions que he trobat al dictamen del Consell d'Estat, he comprovat que el Govern només n'ha acceptat un 40% (per a ser més exactes, només 24, i 3 d'elles parcialment) i, per tant, n'ha rebutjat el 60% restant (un total de 36 observacions del Consell d'Estat que no han estat recollides en el projecte de llei orgànica). Entre aquests, es poden destacar les següents:

- Possible arbitrariedad en la nova classificació de les matèries en el currículum
- Sobre la regulació de les llengües vehiculars de l'ensenyament
- Insuficiència de la valoració econòmica de la LOMCE
- El Consell d'Estat troba a faltar un acord general de les forces polítiques i socials
- La classificació de les assignatures és incongruent i mancada de justificació tècnica

El 24 de setembre de 2013 la Comissió d'Educació i Esport del Congrés dels Diputats va iniciar el debat de les esmenes al projecte de LOMCE. Aquesta va ser la primera sessió per dictaminar l'informe elaborat per la Ponència amb l'inici del debat de les esmenes no incorporades al text per la mateixa Ponència, que en la seva reunió del 18 de setembre ja havia aprovat un nou text del projecte de LOMCE, amb la incorporació de les esmenes següents:

- totes les esmenes del Grup Parlamentari Popular (un total de 43, en concret les nùms. 728 a 770)
- sis esmenes del Grup Mixt (nùms. 276, 277, 280, 370, 373 i 375)
- una esmena transaccional amb l'esmena 205 del Grup Mixt
- finalment, tres esmenes del Grup Mixt queden subsumides en les corresponents del Grup Parlamentari Popular (la nùms. 174 en la nùms. 729, la nùms. 176 en la nùms. 733 i la nùms. 199 en la nùms. 741).

La resta d'esmenes (que en total ascendien a 770) es van ajornar per a la tramitació en la Comissió d'Educació.

El 10 d'octubre es va aprovar el projecte de llei orgànica al ple del Congrés, i el 25 de novembre al Senat. Finalment la llei es va proclamar el 9 de desembre i es va publicar al BOE el 10 de desembre de 2013.

En l'elaboració de la llei des d'un primer avantprojecte aprovat pel Consell de Ministres (i dictaminat pel Consell Escolar de l'Estat) i el segon avantprojecte també aprovat pel Consell de Ministres, i que va ser dictaminat de nou pel Consell Escolar de l'Estat i pel Consell d'Estat es van introduir tants canvis que d'un primer projecte que semblava una reforma parcial curricular (que afectava principalment el currículum de l'ESO, en l'educació primària només es van suprimir els cicles), es va passar a una transformació profunda del sistema educatiu (amb un canvi de paradigma educatiu mal definit, com he dit abans, precisament perquè es va variar l'objectiu inicial i els estudis inicials que s'haguessin fet) amb totes les seves implicacions pedagògiques, organitzatives i de gestió dels currículums de quasi totes les etapes, llevat de l'educació infantil.

Entre altres, es van afegir a l'avantprojecte inicial les següents novetats importants:

- Nou repartiment competencial entre l'Estat i les CA (cosa que només pot fer la Constitució i els Estatuts d'autonomia), per una redefinició forçada dels "ensenyaments mínims", pacíficament acceptada per tothom, inclòs el TC, des de la LODE (1985).
- Aquest nou repartiment competencial no és el mateix per a tots els nivells educatius: hi ha un model per a l'educació primària, l'ESO i el batxillerat i un de diferent per al segon cicle d'educació infantil, els ensenyaments artístics professionals, els ensenyaments d'idiomes i els ensenyaments esportius, en els quals no hi ha cap classificació de les assignatures en tres tipus i el repartiment del currículum entre l'Estat i les CA es manté sense canvis (55%-65% segons que hi hagi o no llengües cooficials).
- Nova definició dels elements que componen el currículum, atribuint-se l'Estat la part més important (les assignatures troncal al 100% i una part important de les específiques), introduint un nou concepte de "currículum bàsic" exclusiu de l'Estat en substitució dels "aspectes bàsics i comuns" del currículum, que ha de ser definit (completat) per cada CA.
- Un atac frontal a la llengua catalana (1) -que no té la consideració d'assignatura troncal i, per tant, no està en pla d'igualtat amb el castellà en el currículum; i (2) –regulació inconstitucional de l'ús vehicular del català i castellà en l'ensenyament, que ja havia estat establerta a l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i ara la llei introdueix nous drets lingüístics no compatibles amb la jurisprudència constitucional.

Aquesta transformació sobrevinguda en el procés d'elaboració de la llei hauria exigint un replantejament de tot el text, fent una llei sencera i no només una modificació parcial de la LOE: han quedat sense modificació molts capítols de la LOE i moltes disposicions addicionals, que poden entrar en contradicció amb les modificacions introduïdes per la LOMCE.

Per exemple, totes les referides al professorat i la seva formació inicial, el seu accés al sistema educatiu, la seva carrera professional i els sistemes d'avaluació del professorat no han estat modificats ni adaptats a la revolució que han comportat els canvis en la resta de la llei.

El MECD fa temps que anuncia un projecte de llei sobre l'Estatut de la Funció Pública Docent, per a després de l'aprovació de la LOMCE, però veig molt difícil separar en dos textos legals els diferents components del sistema, del qual forma part privilegiada el professorat, principal responsable de la millora dels resultats acadèmics. El mateix preàmbul relaciona el procés de canvi curricular "per possibilitar una major autonomia a la funció docent", però no s'introdueix cap canvi en les funcions docents ni es revisen els preceptes de la LOE en què es regula la funció docent.

Com he dit abans, es pot dir el mateix de l'autonomia dels centres, ja que el preàmbul anuncia "una promoció d'una major autonomia dels centres", que és "un dels principis sobre els quals pivota la reforma", "com a recomanació reiterada de l'OCDE per millorar els resultats", però la realitat és que només s'afegeix un article al títol de la LOE de l'autonomia (sobre els projectes educatius de qualitat, precepte que no té caràcter bàsic) i en relació amb l'autonomia dels centres educatius el que sí que es fa és transformar els òrgans col·legiats dels centres públics i concertats: es converteix el consell escolar del centre i el claustre del professorat d'òrgans col·legiats de govern del centre en òrgans col·legiats, suprimint l'expressió "de govern". Les funcions del claustre no es modifiquen, però les del consell escolar que comporten "aprovar" documents interns i prendre decisions són suprimides, i s'atribueixen al director dels centres públics i al titular dels centres concertats.

2. Principals novetats normatives

D'acord amb el preàmbul de la llei (apartat VI), els principis sobre els quals pivota la reforma són, fonamentalment:

- l'augment de l'autonomia de centres,
- el reforç de la capacitat de gestió de la direcció dels centres,
- les avaluacions externes de final d'etapa,
- la racionalització de l'oferta educativa
- i la flexibilització de les trajectòries

Com ja he dit, alguns d'aquests principis només es queden en el preàmbul; el text de la llei no sempre els recull.

Resumeixo ara les principals novetats introduïdes en els diferents ensenyaments, ressaltades al dictamen del Consell d'Estat:

Educació primària

- Se suprimeixen els cicles, sense cap explicació, ni al preàmbul ni a la memòria justificativa del projecte de llei: aquesta supressió sembla tenir relació amb els nous criteris d'avaluació i promoció dels alumnes, que són avaluats cada curs.
- S'elimina el caràcter obligatori de l'Educació artística.
- S'elimina l'àrea Educació per a la ciutadania i els drets humans.
- Dins el bloc de les assignatures específiques s'introdueix el caràcter fix en cada curs de la religió amb l'alternativa, a elecció dels pares, de "Valors culturals o socials".
- Avaluació de diagnòstic en el tercer curs de l'etapa.

ESO

- L'ESO deixa de ser l'única etapa obligatòria fins als 16 anys. La formació professional bàsica se solapa durant el mateix tram d'edat dels alumnes.
- Es torna a subdividir en dos cicles (de tres cursos el primer cicle i només d'un curs, el 4t, fonamentalment propedèutic);
- La matèria de Ciències de la naturalesa es desdobra des del primer curs en Biologia i Geologia, i Física i Química; s'elimina el caràcter obligatori de l'Educació plàstica i visual, Música i Tecnologies, que passen a ser d'oferta voluntària per a les administracions i de lliure elecció per als alumnes.
- S'elimina també l'assignatura Educació per a la ciutadania i els drets humans.
- S'introdueixen dues opcions en el quart curs: ensenyaments acadèmics per a la iniciació al batxillerat i ensenyaments aplicats per a la iniciació a la formació professional.
- Els programes de diversificació curricular es transformen en programes de millora de l'aprenentatge i el rendiment, en el primer cicle de l'ESO, des del segon curs;
- La prova de final de l'etapa es converteix en requisit per a l'obtenció del títol de graduat en ESO (amb un pes del 30% en relació amb les notes obtingudes a l'etapa), que serà aplicada per professorat extern al centre.
- La formació professional bàsica substitueix els actuals PQPI, com a programes incrustats dins l'ESO.

Batxillerat

- La Història de la filosofia passa a assignatura optativa en la modalitat d'Humanitats i ciències socials.
- S'introdueix una prova final del batxillerat, com a requisit per obtenir el títol acadèmic, com una nova revàlida (amb un pes del 40% en relació amb el pes de les assignatures de l'etapa).
- Es modifica el sistema d'accés a la universitat (que pot consistir en dos procediments: la qualificació final obtinguda al batxillerat, inclosa la nova revàlida, o nous procediments d'admissió, en què, a més del criteri de la nota final, s'afegeixen avaluacions específiques de coneixements i/o competències en cada universitat).

Formació professional

- Els actuals PQPI són substituïts per la formació professional bàsica, obligatòria i gratuïta.
- Es modifiquen els requisits d'accés i admissió als diferents cicles formatius: amb el títol d'FP bàsica es pot accedir als cicles de grau mitjà; amb la superació de totes les assignatures del batxillerat (sense la revàlida) es pot accedir al grau superior de l'FP, amb un procediment d'admissió.

3. Futur de la llei: dificultats màximes en la seva aplicació

Com que no és una llei nova sencera sinó només una modificació parcial d'una altra llei, no hi ha sempre coherència en el text, ni claredat, com haurien de tenir totes les normes, i això provocarà dificultats d'interpretació i, per tant, hi haurà aplicacions diferents, i fins i tot impossibilitats d'aplicació, sobretot per mancances de recursos econòmics o per contradiccions internes del mateix text.

Hi ha deficiències tècniques que dificulten la seva interpretació i aplicació (per exemple, l'expressió "aquesta Llei" no sempre és fàcil deduir si es refereix a la LOE o a la LOMCE).

És una llei de poc recorregut: ja s'ha produït un acord de diferents partits polítics amb representació en el Congrés dels Diputats per derogar-la tan bon punt hi hagi un canvi de partit en el Govern estatal.

3.1 El Govern de la Generalitat ja ha iniciat els tràmits per recórrer la llei orgànica davant el Tribunal Constitucional (per Acord de Govern de 23.12.2013), pocs dies després que la llei es publicués al BOE (10.12.2013) i abans que entrés en vigor (el 3.1.2014). El Govern ha sol·licitat al Consell de Garanties Estatutàries el dictamen preceptiu previ a la interposició del recurs d'inconstitucionalitat, basant-se en els següents arguments jurídics:

- (1) Suposa un canvi important en la configuració del sistema educatiu, que incideix en la delimitació de competències educatives, tal com ha establert el TC. En substituir els ensenyaments mínims altera els criteris de delimitació competencial entre l'Estat i les CA.
- (2) Atribueix a l'Estat la determinació del currículum bàsic, agrupant les assignatures en tres blocs. Aquesta nova definició del currículum limita competència autonòmica de desplegament del currículum, reconeguda pel TC (la Generalitat ja no pot desplegar les assignatures troncal, només completar-les).
- (3) L'avaluació final d'ESO i de batxillerat afecta encara més les competències de la Generalitat, ja que pràcticament només s'avaluen els continguts de les assignatures troncal. També afecta les competències el fet que el MECED no només té la competència per establir els criteris d'avaluació i les característiques de les proves, sinó també el disseny de la prova i el contingut concret de cada convocatòria.
- (4) Remissions a la potestat reglamentària del Govern de l'Estat, que o bé incideixen en àmbits de competència autonòmica o són remissions en blanc al reglament. Per exemple, l'accés als cicles de grau mitjà o superior queda limitat per les condicions que el Govern estatal determini reglamentàriament, o la regulació estatal sobre l'educació plurilingüe des del segon cicle d'infantil fins al batxillerat.
- (5) Es modifica la regulació dels òrgans col·legiats de govern dels centres públics i concertats, la qual cosa pot comportar una vulneració del dret de participació de la comunitat educativa en el control i gestió dels centres establert a la CE.
- (6) La publicitat de les avaluacions dels centres podria afectar el dret a l'educació, en un sistema en què l'accés al centre es troba condicionat pels criteris d'admissió establerts per llei orgànica.
- (7) Els drets i els deures dels alumnes i de les administracions educatives en relació amb l'ús de les llengües vehiculars en l'ensenyament. Es reconeix un dret dels pares a decidir que els seus fills rebin ensenyament en castellà, no reconegut pel TC, i que xoca amb l'art. 35 EAC i la LEC. L'Estat ja ha definit mitjançant l'EAC el model lingüístic de l'educació a Catalunya (amb el dret dels alumnes a rebre l'ensenyament en català i el dret dels alumnes a no ser separats en centres ni en grups de classe diferents per raó de la llengua).
- (8) Es preveu un detallat calendari d'aplicació, quan fins ara s'havia fet per reglament i un cop consultades les CA. La precipitació amb què s'estableix

l'aplicació dels currículums que requereixen un desplegament curricular pot incidir en les competències de la Generalitat.

- (9) També incideix en les proves d'accés a la universitat, vulnerant la competència de la Generalitat per coordinar aquestes proves, ja que la LOMCE no preveu cap intervenció autonòmica.
- (10) Reconeix decisions de caràcter executiu en relació amb les beques i ajudes a l'estudi, malgrat que el TC ha reconegut que la gestió correspon a les CA.
- (11) La DF 5 relativa al títol competencial pot comportar una ingerència en les competències de la Generalitat.

El Departament ha presentat al·legacions als dos projectes de reials decrets de regulació curricular en data 3 de gener de 2014, amb els arguments següents:

Projecte de RD curricular de l'educació primària, ESO i batxillerat

- Increment excessiu en el nivell d'exigència dels estàndards de primària, especialment els de 3r i 5è d'educació primària el curs 2014-2015.
- Canvis en l'estructura de l'educació primària (supressió de cicles i un temps massa limitat per assegurar el canvi per al curs proper). La precipitació impossibilita la millora substancial dels resultats acadèmics.
- La proposta curricular del RD: l'estructura metodològica no es correspon amb les finalitats plantejades ni amb les necessitats detectades.
- L'enfocament competencial plantejat no correspon al model europeu de competències: no relaciona continguts amb competències i no hi ha un plantejament integral ni un canvi de paradigma educatiu que requereix el nostre sistema per convertir-se en un sistema d'èxit.
- S'estableixen per a cada etapa i per a cada curs els continguts de les assignatures troncal, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge, definint els criteris d'avaluació en funció dels continguts curriculars i no de les competències a assolir, una definició incorrecta si hem de donar resposta als objectius fixats en l'estratègia Europa 2020.
- Errors: es defineixen de la mateixa manera els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge, la qual cosa pot provocar una cascada d'errors en l'aplicació dels centres i dels professors.
- Un excés de concreció en els estàndards d'aprenentatge i en el seu nivell d'exigència, impropis per a la majoria d'alumnes d'aquestes edats.
- L'avaluació final de la llengua catalana i literatura no pot quedar supeditada a criteris d'avaluació fixats pel Govern.
- La implantació de la llei exigirà una dotació complementària als pressupostos de les CA, ja aprovats

Projecte de RD de la formació professional bàsica

- Dificultats per implantar els cicles de la Formació Professional Bàsica (FPB) el curs 2014-2015 i manca de sortides per als alumnes que acabin el 4t d'ESO sense obtenir el graduat.
- Els perfils previstos en l'FPB són insuficients, no coincideixen amb els actuals PQPI i provocaran dificultats d'adaptació dels equipaments actuals.
- Dificultats enormes, per manca de temps i precipitació, per programar les places del curs proper entre l'aprovació del RD i l'inici del curs.

- Pedagògicament, la proposta és poc consistent: la ràtio 30 alumnes/grup és inadequada, provocarà desdoblaments de grups i requerirà espais i equipaments més amplis que els actuals.
- La implantació de l'FPB no comporta la reducció dels actuals grups d'ESO i, per tant, cal una previsió d'increment pressupostari per als dos cursos següents, especialment el 2015-2016.

3.2 El calendari d'implantació és massa curt (només tres cursos), en comparació amb altres reformes

- LOGSE: 10 anys, que es va ampliar
- LOE: 5 anys

S'ha comès l'error en incloure a la llei no només el termini temporal sinó també el mateix calendari d'implantació (2014-2015 fins al 2016-2017, encara que hi ha remissions que van més allà, com el certificat de formació que s'exigirà als aspirants a director dels centres públics, que no s'exigeix fins al 2019, cinc anys després de l'entrada en vigor de la llei), en lloc de remetre l'aprovació del calendari d'implantació a un RD del Govern com s'havia fet sempre fins ara. Qualsevol modificació del calendari s'haurà de fer per llei, quan un calendari és un instrument tècnic que convé poder adaptar a les necessitats de cada moment.

3.3 El Pressupost de la Generalitat per al 2014, aprovat pel Parlament de Catalunya ahir mateix, no preveu cap partida per a l'increment que pugui comportar la implantació prevista per al curs 2014-2015 (modificacions introduïdes en el currículum, l'organització, objectius, promoció i la nova avaluació individualitzada en finalitzar el tercer curs de primària, i la implantació del primer curs dels cicles de la formació professional bàsica).

Els pressupostos generals de l'Estat no han fixat tampoc el mòdul mínim del 1r. curs de la formació professional bàsica per als centres concertats, perquè la LOMCE es va aprovar amb posterioritat a la tramitació dels pressupostos.

3.4 L'aplicació de la llei presenta complicacions tècniques i jurídiques importants

- La LOMCE no deroga la LEC, ni molt menys l'EAC.
- La LOMCE no és tota ella d'aplicació directa (molts preceptes requereixen un futur desplegament per RD).
- La LOMCE no tanca el disseny del sistema educatiu, només els aspectes bàsics. Són les administracions educatives les que tenen competència per fixar el currículum i prendre les mesures organitzatives corresponents, d'acord amb els seus estatuts d'autonomia i lleis d'educació.
- És l'EAC la norma que ha establert les competències de la Generalitat en matèria educativa i la que regula l'ús vehicular de les llengües en l'ensenyament.
- El MECD ja ha elaborat els esborranys dels dos primers RD (un del **currículum de primària, ESO i batxillerat**, amb dos annexos: un de 753 pàgines, sobre les assignatures troncales, i un altre de 298 pàgines sobre les assignatures específiques, és a dir, **un total de 1.051 pàgines** de regulació dels continguts, objectius, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge; l'altre esborrany de RD correspon al currículum de la formació professional bàsica, amb molts títols

que no coincideixen amb els actuals PQPI). El currículum d'Anglaterra ocupa 4 pàgines. El de França no passa de 30 pàgines. Cal tenir en compte que tot aquest material només inclou la part bàsica corresponent a l'Estat (les assignatures troncal han de tenir assignat un horari mínim del 50% del total). És des de qualsevol punt un currículum excessiu, amb massa detall, que no deixa prou marge al desenvolupament normatiu de les CA.

- Llevat de la Història d'Espanya, la resta de blocs temàtics coincideixen amb els actuals; no caldrà canviar els llibres de text de primària el curs proper.
- Han comès l'error de relacionar en els annexos dels RD els criteris d'avaluació i estàndards amb els continguts, en lloc de lligar-los a les competències, que és el que preveu l'articulat dels projectes de RD curricular.
- Les complicacions tècniques i estratègiques de fer les avaluacions finals d'etapa idèntiques per a tots els centres públics i privats de tot l'Estat, un mateix dia i amb una mateixa prova, definida en la seva totalitat pel MECD, les fan pràcticament inviables. S'haurà de preveure com s'hauran de repetir les proves si es produeix qualsevol incident en la distribució dels sobres lacrats que hauran d'arribar a tots els municipis d'Espanya on hi hagi un centre educatiu. No sembla possible fer una prova simultània i de contingut idèntic a tots els alumnes de l'Estat. L'aplicació uniforme dels criteris de correcció d'aquestes proves també planteja seriosos problemes: vindran fixats des del MECD, amb tot detall, però els aplicaran equips de professors dels centres públics i dels concertats externs al centre (segons l'art. 144.1 LOE).
- Curs a curs anirem aplicant la LEC, desplegant-la sense contradir la LOMCE, però hem de garantir que el sistema educatiu de Catalunya s'alteri el menys possible. La LOMCE pretén unificar i reduir els sistemes educatius de les diferents CA en un únic sistema espanyol, passant de les competències compartides (com diu la Constitució) de les administracions educatives a competències repartides, amb una distribució desigual entre l'Estat i les CA, en què l'Estat s'ha guardat el 100% de les assignatures troncal.